

ครูสามจังหวัดภาคใต้วันนี

“รุสมิแล”

ก่อนปี 2517 จะมีตลาดอำเภอที่ปรากฏข่าวใหญ่เป็นที่ระทึกใจ นั่นคือครูสาว 3 คน แห่งโรงเรียนบ้านกาตอง อำเภอยะหา จังหวัดยะลา ถูกโจรลุดเข้าไปท้ายหน้าไปทางอำเภอสะบ้าย้อย จังหวัดสงขลา และแล้วพลังครู 3 จังหวัดภาคใต้ คือ จังหวัดปัตตานี ยะลา และนราธิวาส มีอิทธิพลอันยิ่งใหญ่เกี่ยวกับสวัสดิภาพของเขามานานแสนนาน กระทั่งเปิดออกมาอย่างรุนแรง เป็นผลให้ครูเป็นจำนวนหมื่น พร้อมใจกันหยุดสอนต่างมุ่งหน้าตรงไปที่บริเวณหน้าศาลากลางจังหวัดยะลาเป็นจุดเดียว จุดเริ่มสำคัญคือกลุ่มครูอำเภอยะหานันเป็นชนวนระเบิด จากนั้นกลุ่มครูอำเภอต่างๆ ทอยกันไปสมทบเพิ่มจำนวนมากขึ้น เช่นกลุ่มครูอำเภอสายบุรี จังหวัดปัตตานี ซึ่งมีความคับแค้นเหมือนกัน เพราะปี 2516 ครูสายบุรี ถูกโจรจับเรียกค่าไถ่ จำนวนไม่ต่ำกว่าครึ่งโหล นอกจากนั้นกลุ่มพิทักษ์สวัสดิภาพครู 3 จังหวัดภาคใต้ ซึ่งเริ่มขึ้นจากคนหัวอกเดียวกันเป็นแรงผลักดันสำคัญให้ครู 3 จังหวัด และจังหวัดใกล้เคียง เช่น จังหวัดสงขลา และพัทลุง จับมือกันเพื่อ

ขอความอุ่นใจจากบ้านเมือง

ปัญหาความปลอดภัย ณ ชายแดนภาคใต้เป็นปัญหาเรื้อรังมานานแสนนาน รัฐบาลหลายยุคหลายสมัยรับปากว่าจะแก้ปัญหาเพื่อให้ชาวบ้านมีความสุขสงบสุข เช่นมีโครงการเข้าถึงประชาชน เป็นต้นว่าหน่วย ก.ว.ป. กลาง ของทหารเข้าไปพัฒนาท้องถิ่น และระยะหลังสุดรัฐบาลมอบให้ พล.ต. สัตย์ จิตรปฏิมา เป็นผู้ดำเนินการโดยตรง ทั้งๆที่รัฐบาลพยายามสลับตัวรับฟังรายงานข่าวและพยายามทุ่มเทงบประมาณจำนวนมาก ปรากฏว่าความเดือดร้อนจากโจรภัยมิได้ลดถอย กลับทวีความรุนแรงยิ่งขึ้น ครูที่อำเภอสายบุรีผู้หนึ่งเล่าให้ผู้เขียนฟังว่า ในหมู่บ้านกินโหนดไม่ได้ยินเสียงปืน ค็นั้นเหตุการณณ์นับว่าผิดปกติ หรือทุกเช้าเมื่อครูไปตั้งโรงเรียน ก่อนอื่นจะตั้งแถวตรวจตามฝาคู่ ว่าวันนี้มีแผ่นกระดาษจากโจรเรียกค่าคุ้มครองบ้างไหมนี้แหละคือชีวิตครูจากชายแดนภาคใต้ทุกวันนี้ และจะให้พวกเขามีชีวิตกำลังใจปฏิบัติงานให้ได้ผลดีกระนั้นหรือ

พูดถึงผู้ร้าย 3 จังหวัดภาคใต้ มีหลายประเภท เช่น

ขบวนการโจรแบ่งแยกดินแดน โจรคอมมิวนิสต์ และโจร
ธรรมดา ขณะนี้โจรธรรมดาเพิ่มปริมาณมากขึ้น ถึงกับ
สวมรอยแอบอ้างเป็นโจรแบ่งแยกดินแดน โดยใช้วิธีหา
กินโดยง่ายคาย เช่น พิมพ์ใบประกาศเรียกค่าไถ่หรือค่า
คุ้มครองส่งถึงพ่อค้าหรือผู้ที่มีทรัพย์สินหรือรายได้ดี สมมุติ
ว่าโจรคนหนึ่งส่งจดหมายถึงเหยื่อจำนวน 20 ฉบับ อย่าง
น้อยที่สุดคนนี่ย่อมได้ผลคืนมา 4-5 ฉบับ บางครั้งได้เป็น
เงินสด อย่างนี้คิดว่าเป็นถ้ายึดเอาวาปัดสนมให้ยุ่ง
ยาก ที่น่าสงสารคือผู้เคราะห์ร้ายที่มีความหวาดกลัวไม่
ยอมแจ้งตำรวจ ยอมเสียค่าคุ้มครองเอาคือๆ เป็นผลให้
โจรที่คืนวันนับเงินอย่างสบายใจ

สมัยก่อนพวกโจรมักจับพ่อค้าเพื่อเรียกค่าไถ่ แต่
ต่อมาหันหน้ามาเล่นงานข้าราชการ ที่มีความใกล้ชิดชาว
บ้านมากที่สุด เช่นครูประชาบาล พนักงานอนามัย ตลอดจน
จนถึงพัฒนากร โดยเฉพาะเมื่อวันที่ 11 ธันวาคม 2517
โจรตาโ๊ะ เจ๊ะเค็ง กุ่มสมุนจำนวน 11 คน บุกรโรงเรียน
บ้านกาตองดังกล่าวข้างต้น บทความนี้ผู้อ่านคงทราบข่าว
จาก น.ส.พ. รายวันโดยละเอียดแล้ว อย่างไรก็ตามเมื่อ
เร็วๆ นี้ ผู้เขียนพบกับครูสาวเพ็ญ แซ่ใจ้ว หนึ่งในสาม
ของครูผู้เคราะห์ร้าย ซึ่งกลับจากเยี่ยมเพื่อนเธ่ออีก 2 คน
ซึ่งยังรักษาตัวอยู่ที่โรงพยาบาลจังหวัดยะลา ครูสาวเพ็ญ
ได้เล่าเหตุการณ์ที่ระทึกใจในช่วง 13 วัน ที่เธอและเพื่อน
ย้ายบุกเบิกโจรที่มีฝีมือมาก ก่อนที่จะหวังประสบความสำเร็จ
ของเธอก็จะขอแนะนำครูทั้ง 3 ดังต่อไปนี้

ครูสาวเพ็ญ แซ่ใจ้ว อายุ 22 ปี บ้านเดิมอยู่ที่
อำเภอบันนังสตา จังหวัดยะลา จบอาชีวชั้นสูงจาก ร.ร.
เทคนิคยะลา ขณะเรียนหนังสือและสอนนักเรียนเธอพัก

อยู่กับญาติในทลาคยะลา และเริ่มทำงานเมื่อวันที่ 18
มิถุนายน 2516

ครูกรรณิกา ศรีสมล อายุ 22 ปี บ้านเดิมและ
พักอยู่ที่ทลาคนาประคู้ อำเภอโคกโพธิ์ จังหวัดปัตตานี
เธอจบ ป.กศ. สูงจากวิทยาลัยครูยะลา เริ่มทำงานเมื่อ
วันที่ 11 มิถุนายน 2517

ครูทิพย์วรรณ ชัยวารี อายุ 19 ปี บ้านเดิมอยู่ที่
จังหวัดนครศรีธรรมราช พักอยู่ที่บ้านพักมีรูปภาพ อำเภอ
ยะลา จังหวัดยะลา สำเร็จ ป.กศ. จากวิทยาลัยครูยะลา
เริ่มทำงานเมื่อวันที่ 1 สิงหาคม 2517

ครูสาวเพ็ญเริ่มค้นเล่าถึงโรงเรียนของเธอว่า "โรง
เรียนบ้านกาตอง อยู่ห่างจากอำเภอยะลาเกือบ 10 กม.
ทุกวันนี้ฉันนั่งรถเมล์จากทลาคยะลามาสงที่ทลาคยะลา แล้ว
นั่งซ้อนท้ายจักรยานยนต์ของเพื่อนครู เป็นไปเช่นนี้เสมอ
มาค่ะ โรงเรียนบ้านกาตองเปิดสอนถึงชั้นประถมปลาย
นักเรียนประมาณ 200 คน และมีครูผู้หญิง 3 คน ครูผู้
ชาย 4 คน คิดฉันเป็นครูประจำชั้นประถมปีที่ 6 ก่อนหน้า
จะมีเหตุการณ์เกิดขึ้นเมื่อสัปดาห์ก่อน (วันที่ 11) คิดฉันตั้ง
ใจจะนำไปลาไปเสนาครุใหญ่ เพื่อขอลาพักไปรักษาตัว
ระหว่างคิดฉันเข้าไปเรียนครุใหญ่ขณะนั้น เวลาประมาณ
10.30 น. ก็มีสิ่งไม่คาดฝันเกิดขึ้น ครูและนักเรียนพา
กันตกตลิ่ง

นั่นคือโจรจำนวน 12 คน แต่งชุดสีเขียวเหมือน
ทหาร บางคนมีเครื่องหมายคล้ายตำรวจติดที่บ่าและคอ
เสื้อ บางคนสวมหมวกเบเล่สีดำ พวกมันเอาปืนจ่อมาที่
หน้าตางบังคับให้ทุกคนออกมาจากห้อง คิดฉันและเพื่อน
ครูก็ออกมารวมกลุ่มด้วยความกลัว จากนั้นมันปลดนาฬิกา

ข้อมือจากครู ก่อนที่โจรจะบังคับจิน และครูผู้หญิงออกจากโรงเรียน หัวหน้าโจรร่างผอมสูง ผิวคำ อายุประมาณ 35 ปี ได้ส่งหนังสือให้ครูใหญ่ โจความสำคัญคือจะเอาพวกจินเป็นตัวประกัน จนกว่าจะได้เมียของมันกิน ครูใหญ่บอกกับโจรว่าจะติดต่อกับทางการ ขออย่างเดี๋ยวย่าได้ทำอันตราขายกับครูทั้งสาม จากนั้นโจรมุ่งหน้าเข้าป่าพร้อมกับยิงปืนขึ้นฟ้าเป็นการขู่ขู่ขู่

โจรนำพวกจินเดินทางอย่างรีบเร่ง ผ่านป่าสวนยางและลำธาร บางคราวเห็นหมู่บ้านห่าง ๆ พวกชาวบ้านก็ทึ่งไม่ได้สนใจ ประมาณบ่ายโมงพวกโจรจึงหยุดพักครั้งแรก ทุกคนกินอาหารมื้อเที่ยงซึ่งมีข้าวและปลากุ้ง อาหารจะเป็นอย่างนี้ตลอดการเดินทาง หลังจากนั้นโจรก็นำพวกจินเดินทางต่อไป

โจรทุกคนเป็นไทยมุสลิมล้วนๆ ภาษาหลาย จิน และเพื่อนฟังภาษาไม่รู้เรื่องเลย โจรทั้งหมดเป็นผู้ชาย 9 คน และเมียโจรอีก 3 คน จินทราบชื่อเมียโจรในวันต่อมา คือ คนหนึ่งชื่อเยาะห์ อายุประมาณ 17 ปี ผิวขาว ivoผมสั้นเหมือนนักเรียน วันแรกเขาสวมชุดเขียว และวันต่อมาสวมเสื้อสีดำกางเกงสีม่วง คนหนึ่งชื่อนะ อายุประมาณ 15 ปี อีกคนชื่อเบ๊ะไทยชื่อสุมาตี เขาเรียนหนังสือถึงชั้นมัธยม ที่ ร.ร. บ้านปะแตรู อ.ยะหา โจรผู้หญิงทั้ง 3 ไม่ได้สืบค้น ต่างควบคุมดูแลพวกจิน และบางครั้งยังขู่พวกจินเดินเร็ว ๆ เพราะกลัวตำรวจติดตาม

คืนแรกโจรนำพวกจินและเพื่อนครู เข้าพักในกระท่อมหลังหนึ่ง เจ้าของกระท่อมเป็นชายแก่ และมีเด็กวัยรุ่นอีกคนหนึ่ง ด้วยเดินทางแทบตลอดวันทำให้ทุกคนเห็นเหนื่อยพากันหลับไหล วันรุ่งขึ้นพอน้ำค้างแห้งและ

กินอาหารเสร็จแล้วจึงออกเดินทางต่อไป ทุกคนเดินทางอย่างรีบเร่ง จินกระวนกระวายใจไม่ทราบว่าจะครูใหญ่ติดต่อกับทางอำเภอได้ผลประการใด

คืนนั้น (วันที่ 12) พวกโจรหยุดพักบนเนินสูง ใช้ฝ้ายมุงเป็นหลังคา เรื่องอาบน้านั้นจินไม่แตะต้อง ทั้ง 13 วัน เมียโจรยื่นผ้าใส่รองไว้สำหรับปูหรือหมอน เพราะอากาศในป่าหนาวเย็นเยือก แดงบางครั้งมีฝนตกเสื้อผ้าเปียกปอน อย่างไรก็ตามพวกจินทั้งสามจับกลุ่มไม่ยอมแยกกันเด็ดขาด รุ่งขึ้น (วันที่ 13) ออกเดินทางต่อ บางครั้งผ่านหมู่บ้านห่างๆ ชาวบ้านล้วนเป็นไทยมุสลิม จินเห็นพวกเขาไม่มีปฏิกิริยาออกมาเลย ส่วนชื่อหมู่บ้านนั้นจินไม่รู้จัก โจรนำพวกจินเดินแบบมาราธอน พอใกล้ค่ำก็หยุดพักเหมือนวันก่อน

รุ่งขึ้น (วันที่ 14) โจรก็เดินทางต่อไป พอตกเย็นขอชะทุกคนนั่งกินข้าว ก็ได้ยินเสียงปืนจากเจ้าหน้าที่วังขึ้น ทันทีนั้นโจรนำพวกจินหนีอย่างรีบด่วน คืนนั้นเราวิ่งประมาณ 7-8 ชั่วโมง ต่อมาเสียงปืนหายไป จินและเพื่อนเชื่อว่ารถและนั่นถ้าวิ่งเข้าหาตำรวจ แน่นอนใจต้องยิงพวกเราเลยตัดสินใจวิ่งไปข้างหน้า ด้วยอาการตกใจ พวกจินทั้ง 3 ล้มกระเป่าและรองเท้า นับว่าเป็นประโยชน์สำหรับผู้ติดตามได้บ้าง

เวลาคึกคักคืนนั้น เมียโจรแน่ใจว่าตำรวจเลิกติดตามแล้ว เลยหยุดพักกินอาหารโดยซุกมันสำปะหลังแถบนั้น มาดัมกินพอประทังความหิว ขณะนั้นโจรปรึกษารือกัน โจรคนหนึ่งโดนกระสุนที่มือ เลือดออกตลอดเวลา มันใช้ถุงพลาสติกพันรอบๆ แขนไม่ได้ผลอะไรเลย และปรากฏ

ว่าระหว่างซุลมุนนั้นโจรอีกคนหนึ่งหายไป

รุ่งเช้า (วันที่ 15) ขบวนโจรก็ถึงหมู่บ้านแห่งหนึ่ง แต่พวกโจรคงพักในป่า หัวหน้าสั่งให้สมุนผู้หนึ่งออกไปหาเสบียงอาหารที่หมู่บ้าน และบ่ายวันนั้นพวกโจรปรึกษากัน ต่อมาไม่ทราบเหตุผลอะไรพวกมันแยกเป็น 2 พวก พวกแรก 5 คน (มีโจรหญิง 1 คน) เดินทางแยกย้ายออกไป พวกที่เหลือซึ่งคุมคิดินและเพื่อน และมีโจรจากหมู่บ้านมาสมทบอีก 2 คน แลมาเอาอาวุธมาให้ด้วย หลังจากนั้นหัวหน้าโจรซึ่งอยู่กลุ่มนี้นำขบวนเดินทางต่อไป พอพลบค่ำหยุดพักค้างคืนเช่นวันก่อน

วันรุ่งขึ้น (วันที่ 16 เป็นวันแรกที่ครู 3 จังหวัดภาคใต้รวมกลุ่มหน้าศาลากลางจังหวัดยะลา) คิดินทราบจากโจรบอกเป็นภาษาไทยกระต่อนกระแต่ว่า ตำรวจกำลังติดตาม ส่วนเรื่องครูเดินขบวนนั้นคิดินและโจรยังไม่ทราบ พวกโจรนำคิดินและเพื่อนขึ้นเขาลงห้วย ค่ำที่ไหนนอนที่นั่น เรื่อยมากระทั่งถึงวันที่ 19 ยิ่งทำให้คิดินวิตกเพราะไม่ทราบข่าวจากอำเภอและใกล้วันกำหนดที่โจรกำชับไว้กับครูใหญ่

กระทั่งเวลาล่วงเลยถึงคืนวันที่ 22 (นับเวลาเดินทางได้ 12 วัน) พวกโจรคงพักค้างคืนโดยใช้ฝ้ายางมุงเป็นหลังคา คิดินสังเกตว่าคืนนั้นมีคนกริยียงจากหมู่บ้านขึ้นไปพบหัวหน้าโจร พูดยกเป็นภาษามลายูประมาณชั่วโมงเศษ คนกริยียงก็กลับไป ตกเที่ยงคืนพวกโจรนอนหลับ คิดินและเพื่อนทั้ง 2 ตัดสินใจหนี พอที่พวกคิดินนอนอยู่ริมทางคิติกับป่าซึ่งเป็นทางออก จึงเดินออกมาอย่างสะดวก โดยโจรไม่ได้ติดตามออกมาเลย ทั้งๆที่เชื่อว่าถ้าครูหนีมันจะยิงทั้งทันที คิดินและเพื่อนเดินลงมาจากเนิน จากแสงเดือนพอเห็นทางรอบๆ 2 ชั่วโมงต่อมา ก็พบคนกริยียง เขาก็นำทางมาถึงถนนเล็กๆ และชี้ให้พวกคิดินเดินไปตามถนนสายนี้ และเลี้ยวซ้ายก็จะถึงหมู่บ้านบันนังคามา

พวกคิดินทั้ง 3 เดินมาถึงหน้าโรงเรียนบ้านบันนังคามา พอถึงท้องฟ้าเริ่มสว่าง (วันที่ 22) ต่อมาพบภารโรงโรงเรียนดังกล่าวให้พวกคิดินซื้อน้ายรถจักรยานยนต์เพื่อนำไปส่งที่จังหวัดยะลา เมื่อถึงหมู่บ้านบันนังคามาชาวบ้านอีกคนหนึ่งช่วยเหลือ นำพวกคิดินเดินทางถึงจุดหมายเร็วขึ้น คิดินได้พบครูจำนวนมากที่ศาลากลางจังหวัดยะลา หลังจากนั้นพวกคิดินก็เข้าโรงพยาบาล เพราะขาและเท้าเจ็บระบม ครูพิชญ์วรรณ และครูกรรณิศาประสาทหลอน เพราะได้รับความตกใจเกินไป ขณะนี้เพื่อนทั้งสอง นายแพทย์ได้ให้นำเกลือและเลือดอยู่ที่โรงพยาบาล

เวลานี้คิดินและเพื่อนได้รับค่ารักษาพยาบาลจากครูสภาคนละ 2,000 บาท และผู้ว่าราชการจังหวัดยะลาอีก 500 บาท นอกจากนี้ทางการช่วยเหลือให้พวกคิดินเข้ามาทำงานในอ่าวจังหวัด ซึ่งเป็นความหวังมานานแล้ว สุดท้ายนี้คิดินขอขอบคุณเพื่อนครู ที่ร่วมชุมนุมเสียสละคือพวกคิดินทั้งสาม ตลอดจนถึงเพื่อส่วนรวมให้อยู่ด้วยความสงบสุข และคิดินมีความเห็นว่าทางการควรปราบปรามให้จริงจังเสียที

จากคำบอกเล่าของครูเสาวเพ็ญถึงแม้จะไม่ละเอียดนัก อย่างน้อยก็เห็นภาพที่น่าระทึกใจและน่าเห็นใจ แม้ว่าเหตุการณ์จะคลี่คลายแล้วก็ตาม ถึงกระนั้นบางอำเภอโรงเรียนยังมีปิด ครูยังไม่กล้าไปสอน เช่น อำเภอยะหาดและครูได้ประชุมกับเจ้าหน้าที่อำเภอเมื่อวันที่ 31 ธันวาคม 2517 ครูได้เสนอเงื่อนไขดังต่อไปนี้

1. ให้เจ้าหน้าที่คุ้มครอง ระหว่างเส้นทางและอยู่ประจำสถานศึกษาตั้งแต่เวลา 8.00 จนหมดเวลาราชการ
2. โรงเรียนใดมีครูพักอยู่ในโรงเรียน ให้มีเจ้าหน้าที่คุ้มครองตลอด 24 ชั่วโมง
3. ให้ทางการปฏิบัติตามข้อ 1 และข้อ 2 เป็นที่เรียบร้อยเสียก่อน โรงเรียนจะเปิดสอนได้ตามปกติ

(โปรดอ่านต่อหน้า 77)